

Protocol Hoofdluis – Koningin Beatrixschool

December 2017

Inhoudsopgave

	Pag.
Hoofdstuk 1 Algemene informatie	2
1.1 Wat is hoofdluis?	2
1.2 Hoe krijg je hoofdluis?	2
1.3 Hoe weet je of je luizen en/of neten hebt?	2
Hoofdstuk 2 Hoe behandel je hoofdluis?	3
2.1 Behandeling, stap voor stap	3
2.2 Zijn er extra maatregelen in de omgeving nodig?	4
2.3 Antihooftluismiddelen	4
Hoofdstuk 3 Wat doet de Koningin Beatrixschool?	5
3.1 Standaardprocedure	5
3.2 Wat te doen bij een melding van hoofdluis?	5
3.3 Wat te doen bij twijfel?	6
3.4 Aanwijzingen voor de leerkrachten	6
Hoofdstuk 4 Werkgroep Hoofdluis	7
4.1 Algemeen	7
4.2 Vergadering	7
4.3 Hoofdluiscontrole	7
4.4 Mapje Hoofdluiscontrole	8
4.5 Taken	8
Bijlagen	
Bijlage	Behandelwijze hoofdluis voor ouders

Hoofdstuk 1: Algemene informatie

Voor u ligt het protocol hoofdluis. Dit protocol dient ter voorkoming en bestrijding van hoofdluis binnen de school.

1.1 Wat is hoofdluis?

De hoofdluis is een parasiet: het beestje leeft van mensenbloed. Hij zoekt graag behaarde en warme plekjes op zoals achter de oren, in de nek of onder een pony. Een volwassen hoofdluis is ongeveer zo groot als een sesamzaadje. Hij is grijsblauw of, nadat hij bloed opgezogen heeft, roodbruin van kleur. Mensen en alle diersoorten hebben een eigen luizensoort. Hondenluizen kunnen bijvoorbeeld niet op mensen overleven en andersom. De eitjes van de hoofdluis, de neten, zijn ongeveer 1 millimeter groot en zijn doorzichtig of grijswit. Ze lijken op roos. Maar roos zit los, terwijl neten juist aan de haren kleven. Levende neten zitten ongeveer tot 2 cm van de haarwortel. Neten die op grotere afstand zitten leven meestal niet meer of zijn al uitgekomen.

Hoofdluis kan kruipen en verspreidt snel. Een jonge hoofdluis komt na 7 tot 10 dagen uit het ei en is 7-10 dagen daarna volwassen. Alleen volwassen hoofdluizen kunnen eitjes leggen. Een hoofdluis leeft ongeveer één maand en legt in elke dag 5 of 6 eitjes. Uit deze eitjes komen weer nieuwe hoofdluizen. Snel ingrijpen is bij hoofdluis dus belangrijk.

1.2 Hoe krijg je hoofdluis?

Hoofdluis kun je krijgen van contact met iemand die hoofdluis heeft: de luizen lopen van het ene hoofd naar het andere. Ze verplaatsen zich niet via kleding of andere spullen. Springen kunnen ze niet. Hoofdluis komt vaker bij kinderen voor, omdat tijdens het spelen de hoofden elkaar soms raken. Hoofdluizen verspreiden zich ook makkelijk bij pubers. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren bij het maken van selfies of bij elkaar op de mobiel kijken. Ook volwassenen kunnen hoofdluis krijgen.

Gewone lichaamshygiëne is niet van invloed op het krijgen van luizen. Luizen leven van mensenbloed en dat vinden ze ook op een brandschoon en kortgeknipt hoofd. Je kunt hoofdluis niet voorkomen door elke dag je haar te wassen.

1.3 Hoe weet je of je luizen en/of neten hebt?

Hoofdluis veroorzaakt meestal jeuk, maar niet altijd. Het is aan te raden uw kind regelmatig op hoofdluis te (laten) controleren. Als u het haar met een neten- of luizenkam doorkamt boven een vel wit papier, kunt u zien of er luizen uit vallen. Het zijn grijsblauwe of, nadat ze bloed opgezogen hebben, roodbruine beestjes. Ze zijn zo groot als een sesamzaadje. Hun eitjes, neten, zijn witte, grijze of zwarte stipjes die op roos lijken. Roos zit echter los en neten kleven juist aan het haar vast.

Neten zitten vaak tussen nekharen, onder de voorhoofdsharen of achter de oren. Met enige routine zijn ze goed te ontdekken door iemand die op deze plaatsen de haren nakijkt. Indien er neten verder dan 2 centimeter van de hoofdhuid verwijderd zijn, kan er sprake zijn van een oude besmetting. Dus hoe verder de neten van de hoofdhuid verwijderd zijn hoe langer geleden de besmetting heeft plaatsgevonden.

Hoofdstuk 2: Hoe behandel je hoofdluis?

Als u hoofdluis ontdekt, is het belangrijk om meteen te beginnen met een grondige aanpak. Als er nog luizen of nog niet uitgekomen neten op het hoofd zitten, blijft hoofdluis besmettelijk. De behandeling bestaat uit bestrijden en herbesmetting voorkomen.

2.1 Behandeling, stap voor stap

Kammen met een fijntandige kam zoals een luizenkam is de beste aanpak. Zo'n kam is verkrijgbaar bij drogist en apotheek. Kam twee weken lang dagelijks het haar.

Doe dit op de volgende manier.

- Maak het haar door en door nat. Verdeel crèmespoeling door het haar. Spoel dit nog niet uit.
- Bescherm de ogen met een washandje. Kam met een gewone kam eventuele klitten weg.
- Pak dan een fijntandige kam en kam al het hoofdhaar, pluk voor pluk, vanaf de haarwortel. Begin bij het ene oor en pak na elke kambeweging een pluk in de richting van het ander oor. Neten die aan het haar vastplakken kunt u eventueel losweken door het haar te deppen met azijn.
- Veeg de kam regelmatig af aan een witte papieren servet of zakdoek.
- Spoel de crèmespoeling uit.
- Reinig na gebruik de kam met water en zeep en verwijder de luizen en neten.

Het dagelijks uitkammen van de luizen en neten (dood of levend) voorkomt dat tussentijds uitgekomen neten uitgroeien tot volwassen luizen en voorkomt daarmee dat nieuwe eitjes gelegd worden.

Combineer het kammen eventueel met een antihoofdluismiddel. Kam twee weken dagelijks het haar, waarbij u op de eerste en achtste dag ook het antihoofdluismiddel gebruikt (of volg de bijsluiter).

Gebruik bij voorkeur een antihoofdluismiddel met de werkzame stof dimeticon. Hoofdluis kan namelijk ongevoelig worden voor de werkzame stoffen malathion en permethrine. Ook wanneer u een antihoofdluismiddel gebruikt, moet u het haar twee weken lang elke dag uitkammen met een fijntandige kam.

Bij zwangerschap, het geven van borstvoeding en baby's onder de zes maanden kan het beste de kambehandeling met crèmespoeling gevolgd worden. Het gebruik van Antihoofdluismiddelen op basis van malathion en permethrine wordt afgeraden aan zwangeren en vrouwen die borstvoeding geven. Een antihoofdluismiddel op basis van dimeticon allen gebruiken in overleg met een arts.

Aanvullende maatregelen op de behandeling

- Omdat luizen hoofdzakelijk overgebracht worden door haar-haarcontact, is de kans groot dat andere gezinsleden ook hoofdluis hebben. Het is daarom van belang met een fijntandige kam het hele gezin te controleren. Herhaal de controle eens per week. Wanneer er geen hoofdluis en/of neten geconstateerd worden, kunt u stoppen met de wekelijkse controle. Blijf wel regelmatig controleren op hoofdluis en/of neten.
- Als uw kind hoofdluis heeft, meld dat dan op school, bij de kinderopvang, op (sport)clubs, bij vrienden, de oppas en familieleden. Zij kunnen dan ook controleren.

- Het is belangrijk dat bij een hoofdluisbesmetting alle kinderen op dezelfde dag starten met een behandeling. Dit voorkomt dat luizen zich toch verspreiden.

2.2 Zijn er extra maatregelen in de omgeving nodig?

Nee, luizen verspreiden zich door van het ene haar naar het andere haar te lopen. Een hoofdluis die niet meer op een hoofd zit, kan niet lang overleven. Er zijn daarom weinig aanwijzingen voor verspreiding via beddengoed of jassen. Het effect van maatregelen zoals het wassen van beddengoed, knuffels, jassen en het stofzuigen van de auto is dan ook onvoldoende bewezen. Ook het gebruik van een luizencape of luizenzak draagt niet bij aan het voorkomen van de verspreiding van hoofdluis.

2.3 Kan hoofdluis worden voorkomen?

Nee, maar regelmatig controleren (1x per maand) kan veel werk schelen.

Hoofdstuk 3: Wat doet de Koningin Beatrixschool?

Hoofdluis is vooral een bedreiging voor de omgeving vanwege besmettingsgevaar. Op plaatsen waar veel mensen bij elkaar komen, kan deze besmetting gemakkelijk van de één naar de ander worden overgebracht. De school is, ongewild, zo'n plaats.

Om een hoofdluisepidemie te voorkomen, is het gewenst dat de school afspraken en regels vaststelt.

3.1 Standaardprocedure

Ieder schooljaar worden de volgende (preventieve) stappen ondernomen:

1. Na de zomervakantie wordt het hoofdluisprotocol door de schoolleiding en contactpersoon (IR) onder de aandacht gebracht van de leerkrachten en ouders (artikel in nieuwsbrief).
2. Na iedere vakantie vindt er zo spoedig mogelijk een luizencontrole plaats. De contactpersoon informeert tijdig de luizencontrole-ouders en leerkrachten.
3. In de informatiekalender staat beknopte informatie over de ouderwerkgroep en behandeling van hoofdluis. Er wordt verwezen naar de website van de school waar het hele protocol te lezen is.

3.2 Wat te doen bij een melding van hoofdluis?

Mogelijkheid 1: constatering bij hoofdluiscontrole

1. Tijdens de hoofdluiscontrole wordt er hoofdluis ontdekt bij een leerling.
2. De contactpersoon op school (IR) wordt hiervan op de hoogte gesteld. Wanneer de contactpersoon niet ambulant is, wordt de melding doorgegeven aan de directie. De contactpersoon of het directielid informeert de groepsleerkracht.
3. De contactpersoon neemt contact op met de ouders en geeft, als het gewenst is, een behandelwijze mee naar huis (bijlage 3). Als ouders het liefst direct beginnen met behandelen, mogen ze hun kind van school ophalen.
4. Als een kind hoofdluis heeft, worden broertjes en zusjes door een ouder van de werkgroep uit de klas gehaald. Er worden meerdere kinderen meegevraagd. Zij worden dan ook gecontroleerd op hoofdluis. We noemen dit een steekproef.
5. De luizencontrole-ouders maken met de contactpersoon een afspraak voor een hercontrole na 10 dagen. De contactpersoon noteert deze datum in de digitale agenda.
6. Er gaat een mail (bijlage1) mee naar de ouders dat er hoofdluis is geconstateerd en dat er over 10 dagen een nieuwe controle plaatsvindt.
7. Er is een opnieuw gecontroleerd. Luisvrij, dan geen nieuwe acties.
8. Wanneer er nog wel hoofdluis heerst, dan gaat er opnieuw een mail (bijlage 2) mee en wordt er na 10 dagen weer gecontroleerd.

Mogelijkheid 2: melding van thuis

1. Er komt een telefoontje binnen van ouders dat er bij een leerling hoofdluis is geconstateerd.
2. De contactpersoon op school (IR) en de groepsleerkracht worden hiervan op de hoogte gesteld.
3. Wanneer gewenst, gaat er een brief mee naar de betreffende ouders met daarin de behandelwijze van hoofdluis (bijlage 3).
4. De contactpersoon neemt contact op met de werkgroep hoofdluis om nog diezelfde dag een controle te organiseren. Ook broertjes en zusjes worden gecontroleerd. Er worden meerdere kinderen gevraagd. We noemen dit een steekproef.
5. Er gaat een mail (bijlage 1) mee naar de ouders dat er hoofdluis geconstateerd is en dat er over 10 dagen een nieuwe controle plaatsvindt.
6. Er is een opnieuw gecontroleerd. Luisvrij, dan volgen er geen nieuwe acties.
7. Wanneer er nog wel hoofdluis heerst, dan gaat er opnieuw een mail (bijlage 2) mee en wordt er na 10 dagen weer gecontroleerd.

3.3 Wat te doen bij twijfel?

Tijdens de hoofdluiscontrole wordt er getwijfeld of er hoofdluis is bij een leerling.

1. De contactpersoon op school (IR) wordt hiervan op de hoogte gesteld.
2. De contactpersoon informeert de groepsleerkracht.
3. De contactpersoon neemt contact op met de ouders en vraagt hen preventief te behandelen d.m.v. kammen en extra controleren. Naar behoefte wordt een behandelwijze (bijlage 3) meegegeven. Als de ouders hoofdluis constateren, wordt hen gevraagd direct contact op te nemen met school.
4. Bij constatering van neten, worden dezelfde maatregelen genomen als bij het ontdekken van luizen. Bij neten verder dan 2 cm. van de hoofdhuid wordt er geen actie ondernomen.
5. Als een kind wel behandeld is of bezig is met de behandeling en er zitten neten aan het eind van het haar, dan alleen dat kind (steekproefsgewijs) na 10 dagen nog een keer controleren.

3.4 Aanwijzingen voor de leerkrachten

Als er in een klas hoofdluis is, is het de bedoeling dat de groepsleerkracht in de daaropvolgende dagen ergens de tijd neemt om aandacht te besteden aan hoofdluis. Dit is heel belangrijk. Het helpt bij het bespreekbaar maken van het probleem en het neemt misverstanden weg. Daarnaast helpt betere voorlichting bij het voorkomen van verdere verspreiding.

Op het netwerk van school staat een mapje met digitaal lesmateriaal.

Hoofdstuk 4: Werkgroep hoofdluis

4.1 Algemeen

De contactpersoon is juf Irma Roggeveen (IR). Zij is het aanspreekpunt voor alles met betrekking tot de uitvoering van het hoofdluisprotocol en tevens verantwoordelijk voor het laten uitvoeren van de reguliere controles en het in gang zetten van de eventuele extra controles.

4.2 Vergadering

De werkgroep vergadert minimaal 1 keer in het jaar. Bij voorkeur aan het begin van een nieuw schooljaar. Tijdens deze vergadering worden de ouders over de verschillende groepen verdeeld. Waar mogelijk worden ook de dagen en tijdstippen van de hoofdluiscontroles voor het nieuwe jaar vastgesteld.

4.3 Hoofdluiscontrole

De school is verdeeld in 4 groepen. Per groep zijn een aantal ouders verantwoordelijk. Zij maken onderling een afspraak voor de hoofdluiscontrole. Er wordt gekozen voor een vaste dag en tijdstip. Deze wordt vastgelegd in bijlage 4 (overzicht werkgroep). De leden van de werkgroep zijn verantwoordelijk voor hun eigen controle. Wanneer hiervan wordt afgeweken, wordt dit doorgegeven aan de contactpersoon.

Ze volgen procedure bij melding van hoofdluis

De werkgroepleden noteren zelf in de map wanneer zij aanwezig zijn en of er neten/luizen zijn aangetroffen. Met deze informatie dient vertrouwelijk te worden omgegaan.

De werkgroepleden spreken geen ouders aan. Mocht er contact met een ouder moeten worden opgenomen, dan wordt dit gemeld bij de contactpersoon, bij haar afwezigheid aan een directielid. Wanneer geen van bovenstaande personen aanwezig zijn, wordt de groepsleerkracht op de hoogte gebracht. De school neemt contact op met de ouders!

De leerlingen van de groepen 1 t/m 4 krijgen een stickertje na afloop van de controle.

De luizencontrole-ouders maken zelf een vervolgspraak voor hercontrole met contactpersoon en/of groepsleerkracht. Deze afspraak wordt genoteerd in de digitale agenda van school.

4.4 Mapje Hoofdluiscontrole

Elke groep heeft een eigen map met groepslijsten. Deze liggen bij elkaar in een krat in de kastenwand bij de bovenbouw. In het mapje van de hoofdluiscontrole wordt aan het begin van elk jaar de volgende documenten toegevoegd:

1. Hoofdluisprotocol
2. Gegevens hoofdluiscommissie
3. Nieuwe groepslijsten
4. Materialenlijst
5. Stickers

Bij elke hoofdluiscontrole wordt genoteerd of een kind hoofdluis heeft of hoofdluisvrij is! We noteren een **L** bij luis en een **N** bij neten.

4.5 Taken

1. Beheer materialen:

De materialen voor de hoofdluiscontrole liggen bij elkaar in een krat in het magazijn. Deze persoon zorgt ervoor dat er voldoende materialen in de kist zitten en vult deze zonnig op tijd (!) aan. Zij zorgt er ook voor dat de spullen netjes in de kist en in de kast gelegd worden. Degene die de materialen beheert zorgt ervoor dat de materialenlijst (bijlage 5) klopt en eventueel wordt aangepast en aangevuld.

Bijlage - Behandelwijze hoofdluis voor ouders

Wat te doen bij hoofdluis?

Als er bij uw kind hoofdluis geconstateerd is, is het handig om te weten wat u moet en kunt doen. Hieronder vindt u een stappenplan waarin wordt aangegeven welke maatregelen u dient te nemen. Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Voor vragen en overleg kunt altijd contact opnemen met juf Irma Roggeveen. Ook als u hulp wilt bij het controleren en kammen van het haar van uw kind kunt u contact opnemen met juf Irma. Zij kan een ouder uit de commissie vragen om het kammen en controleren een keer voor te doen.

Stap 1: Bestrijden

Kam gedurende 14 dagen het haar elke dag met een netenkam.

Zo'n kam is verkrijgbaar bij drogist en apotheek.

- Maak het haar door en door nat. Verdeel crèmespoeling door het haar. Spoel dit nog niet uit.
- Bescherm de ogen met een washandje. Kam met een gewone kam eventuele klitten weg.
- Pak dan een fijntandige kam en kam al het hoofdhaar, pluk voor pluk, vanaf de haarwortel. Begin bij het ene oor en pak na elke kambeweging een pluk in de richting van het ander oor. Neten die aan het haar vastplakken kunt u eventueel losweken door het haar te deppen met azijn.
- Veeg de kam regelmatig af aan een witte papieren servet of zakdoek.
- Spoel de crèmespoeling uit.
- Reinig na gebruik de kam met water en zeep en verwijder de luizen en neten.

Het dagelijks uitkammen van de luizen en neten (dood of levend) voorkomt dat tussentijds uitgekomen neten uitgroeien tot volwassen luizen en voorkomt daarmee dat nieuwe eitjes gelegd worden.

Combineer het kammen eventueel met een antihoofdluismiddel. Kam twee weken dagelijks het haar, waarbij u op de eerste en achtste dag ook het antihoofdluismiddel gebruikt (of volg de bijsluiter).

Gebruik bij voorkeur een antihoofdluismiddel met de werkzame stof dimeticon. Hoofdluis kan namelijk ongevoelig worden voor de werkzame stoffen malathion en permethrine. Ook wanneer u een antihoofdluismiddel gebruikt, moet u het haar twee weken lang elke dag uitkammen met een fijntandige kam.

Bij zwangerschap, het geven van borstvoeding en baby's onder de zes maanden kan het beste de kambehandeling met crèmespoeling gevolgd worden. Het gebruik van Antihoofdluismiddelen op basis van malathion en permethrine wordt afgeraden aan zwangere en vrouwen die borstvoeding geven. Een antihoofdluismiddel op basis van dimeticon allen gebruiken in overleg met een arts.

Aanvullende maatregelen op de behandeling

- Omdat luizen hoofdzakelijk overgebracht worden door haar-haarcontact, is de kans groot dat andere gezinsleden ook hoofdluis hebben. Het is daarom van belang met een fijntandige kam het hele gezin te controleren. Herhaal de controle eens per week. Wanneer er geen hoofdluis en/of neten geconstateerd worden, kunt u stoppen met de wekelijkse controle. Blijf wel regelmatig controleren op hoofdluis en/of neten.
- Als uw kind hoofdluis heeft, meld dat dan op school, bij de kinderopvang, op (sport)clubs, bij vrienden, de oppas en familieleden. Zij kunnen dan ook controleren.
- Het is belangrijk dat bij een hoofdluisbesmetting alle kinderen op dezelfde dag starten met een behandeling. Dit voorkomt dat luizen zich toch verspreiden.

Neten laten zich goed verwijderen met verdunde azijn. Hierdoor laten ze tijdens het kammen beter los.

Stap 2: Voorkom verspreiding

Bij kinderen met lang haar kan de kans op besmetting verminderd worden door het haar vast te binden in een staart, vlecht e.d. Bij constatering van hoofdluis bij een kind graag de school van het kind, ouder(s)/verzorger(s) van vrienden/ vriendinnen en eventuele clubs waarschuwen om verdere besmetting te voorkomen.

Anti-hoofdluismiddelen

Wanneer u een anti-hoofdluismiddel wilt gebruiken, kunt u het beste een middel gebruiken op basis van dimeticon. Er zijn verschillende anti-hoofdluismiddelen verkrijgbaar in de vorm van een lotion of shampoo.

Middelen met de werkzame stof malathion en permetrine worden afgeraden. Tegen deze middelen is de hoofdluis steeds vaker resistent (ongevoelig). Daarom hebben middelen met dimeticon de voorkeur. Tegen deze middelen is geen resistentie mogelijk, omdat dimeticon een andere werking heeft (het verstikt de luis).

Volg altijd de bijsluiter. Verder is het belangrijk om na de behandeling met een fijntandige kam het haar uit te kammen. Zo kunt u zien of er nog levende luizen in het haar zitten.

Behandel het haar na een week (volg de bijsluiter van het product) nog een keer met hetzelfde middel. De anti-hoofdluismiddelen moeten altijd gecombineerd worden met de uitkambehandeling: twee weken lang het haar dagelijks doorkammen met een fijntandige kam. Dit staat niet in de bijsluiter vermeld.

Bij zwangerschap, het geven van de borstvoeding en zuigelingen onder de 6 maanden kunt u in overleg met uw huisarts een anti-hoofdluismiddel gebruiken. De kambehandeling met crèmespoeling is bij deze doelgroepen wel toegestaan.

Meer informatie

Meer informatie kunt u vinden op: www.rivm.nl

Op deze website vindt u ook een [voorlichtingsvideo over hoofdluis](#).